



Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-02122/2022-04

Датум: 26.7.2022. године

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), чл. 23. став 2. и 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18-др. закон и 47/18), члана 6. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 128/20), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, број 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), решавајући по захтеву општине Голубац, Општинска управа, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инсекцијске и имовинско-правне послове, за издавање услова заштите природе за израду Просторног плана општине Голубац (са стратешком проценом утицаја на животну средину), Министарство заштите животне средине, државни секретар Александар Дујановић по Решењу о овлашћењу број 021-01-13/1/21-09 од 22.7.2021. године, доноси

РЕШЕЊЕ
о условима заштите природе

У складу са Стручном основом 03 број 020-1762/5 од 15.7.2022. године, Законом о националним парковима („Службени гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18 – др. закон), Планом управљања Националним парком „Ђердап”, Просторним планом подручја посебне намене Националног парка „Ђердап” („Службени гласник РС”, број 43/13), Одлуком о заштити Споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане”, број 633-2/2009 - СО Голубац и Планом генералне регулације градског насеља Голубац („Службени гласник општине Голубац”, број 6/13 и 11/20), за израду Просторног плана општине Голубац (са стратешком проценом утицаја на животну средину) прописују се следећи услови:

ОПШТИ УСЛОВИ:

- 1) Планирану намену површина, као и све урбанистичке параметре ускладити са наменама одређеним Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Националног парка „Ђердап” („Службени гласник РС”, број 43/13);
- 2) Приликом планирања намене површина, зонирати функционално различите намене, груписати компатибилне садржаје и активности на грађевинском земљишту и раздвојити функције, зоне и објекте који се међусобно угрожавају одређивањем неопходних заштитних растојања;
- 3) Планирати рационално коришћење грађевинског земљишта у смислу ограниченог коришћења приликом отварања нових зона градње;
- 4) Забрањено је ширење грађевинских подручја постојећих насеља према подручјима са режимима заштите I и II степена;
- 5) На површинама на којима се преклапају зоне заштите природе и туристичког простора, примењују се режими заштите природе;

6) Стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета:

- очувати пољопривредне, еколошке, рекреативне и пејзажно - естетске функције ораница, башта и воћњака и травних површина;

- предвидети стварање нових рубних станишта као елемената агроекосистема у случају укрупњавања пољопривредних површина.

7) Предвидети планско и одрживо газдовање шумским ресурсима (коришћење, унапређење и заштита). Дефинисати приоритетне пределе за пошумљавање (еродирани површине, потенцијална клизишта, позиције ветрозаштитних појасева, повезивање одвојених шумских комплекса, туристички локалитети);

8) Утврдити и оценити геолошке, инжењерскогеолошке и хидрогеолошке одлике терена и елиминисати могућност негативног утицаја изградње на стабилност тла;

9) Планирати коришћење простора на основу утврђених капацитета и уређења са комплетном инфраструктурном опремом;

10) Планом регулисати испуштање отпадних вода домаћинстава, привредних и других објеката;

11) У приобалном појасу предвидети површине и објекте јавне намене, парковски простор, пешачке стазе, бициклическу стазу и друге туристичко - рекреативне садржаје;

12) Планирати висок ниво квалитета животне средине. Предвидети:

- ремедијацију или санацију деградиране животне средине;

- управљање комуналним отпадом у складу са планом управљања отпадом и локалним нормативним актима, а управљање амбалажним, опасним и осталим врстама отпада конкретног технолошког поступка у складу са важећом законском регулативом.

13) За све радове/активности на предметном подручју или промене планске документације, потребно је поднети нови захтев.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1) На простору режима I степена заштите забрањује се:

- Експлоатација и други облици коришћења природних ресурса, а посебно: сеча шума, испаша, каптирање извора, преграђивање и техничка регулација речних токова, одвођење вода, експлоатација минералних и других сировина, вађење тресета, раскривање педолошког покривача и одношење бусенова и земљишног супстрата;

- Извођење грађевинских и других радова: изградња и постављање објеката, изградња путева, засецање и прокопавање терена за постављање било каквих објеката инфраструктуре, превођење мрежа за пренос електричне енергије и других система (ПТТ и др.);

- Хватање, убијање и растеривање животињских врста и њихових развојних облика, растурање гнезда и других легала и боравишта животиња;

- Уношење нових биљних врста у флористички састав строго заштићеног простора, као и животињских врста које нису аутохтоне за подручје Ђердапа;

2) На простору режима II степена заштите забрањује се:

- Изградња: индустријских, металуршких и рударских објеката, асфалтних база, рафинерија нафте, објеката за складиштење и продају деривата нафте и течног нафтног гаса, хидроелектрана, соларних електрана и електрана на био-гас, туристичког смештаја, викендица, објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре и сл.;

- Привредни риболов;

- Уношење инвазивних алохтоних врста;

- Коришћење хумуса, бусена, уклањање стенских маса са површине, отварање каменолома, коришћење подмлатка и др.;

3) На простору са режимом III степена заштите забрањује се:

– Промена намене површина осим на основу одговарајућих планских аката, уређајних основа (ловне, риболовне, шумске и др.) планова, програма и других докумената којима се регулише одрживо коришћење простора од националног значаја;

– Грађење нових објеката и инфраструктуре за снабдевање енергијом осим за снабдевање енергијом из обновљивих извор (енергија сунца, енергија из биљне биомасе, геотермална енергија, хидротермална енергија, енергија водотока) за потребе становништва и делатности у подручју парка;

– Извођење захвата којима би се мењао водни режим, облик корита или било на који други начин утицало на природне односе водотока и приобалних земљишта, осим ако то захтевају потребе за заштитом обала од ерозије, потребе за снабдевањем питком водом, потребе за захвату вода или услови за заштиту против стечног деловања вода;

4) На подручју Споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане” забрањује се:

– Обављање радова и активности које би могли нарушити геоморфолошке и хидролошке карактеристике природног добра;

– Коришћење бигра;

– Коришћење шуме у ширини од 20 m уз извор, безимени и Каменички поток, водопад и на бигреној акумулацији;

– Изградња објеката осим у функцији заштите, едукације, реконструкције у првобитно стање;

– Изградња чврстих путева;

5) Мере заштите еколошке мреже:

– Забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.)

– Забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;

– Забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;

– Унапредити еколошке коридоре унутар грађевинских подручја успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;

– Изван зоне становања насеља забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за воду на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока.

6) Очувати ток и приобаље главних водотокова на територији општине – уређењем и ревитализацијом континуираног појаса приобалног заштитног зеленила обезбедити појас аутохтоне вегетације дуж водотока. Утврђивање обале (бетонирање) може се планирати уколико се ради о неопходним мерама заштите од поплава;

7) Није дозвољено узнемиравање птица, оштећивање и уништавање њихових гнезда, јаја и младунаца. Планом дефинисати обавезу да уколико се током извођења радова/активности на предметном подручју наиђе на активно гнездо са пологом или младунцима птица, неопходно је обуставити радове/активности на тој локацији и обавестити Завод за заштиту природе Србије;

8) Није дозвољено одлагање комуналног, индустријског и грађевинског отпада, амбалаже, расходованих моторних возила, других машина и апарата, осим комуналног и пољопривредног отпада пореклом са заштићеног подручја, који може да се одлаже на прописан начин на местима која су за то одређена и обележена;

9) Планом дефинисати да уколико се у току радова наиђе на геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати природну вредност, сагласно чл. 99. Закон о заштити природе, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

Образложење

Општина Голубац, Општинска управа, Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско-правне послове упутила је захтев Заводу за заштиту природе Србије који је прослеђен на даљу надлежност Министарству заштите животне средине, 03 број 020-1762/3 од 2.6.2022. године, за издавање услова заштите природе за израду Просторног плана општине Голубац (са стратешком проценом утицаја на животну средину).

На основу достављеног захтева утврђено је да се планира израда Просторног плана општине Голубац (са стратешком проценом утицаја на животну средину) који се ради на основу Одлуке о изради Просторног плана општине Голубац („Службени гласник општине Голубац”, број 1/21). Уз захтев је достављена следећа документација: Елаборат за рани јавни увид Просторног плана општине Голубац, обрађивач плана „АРХИПЛАН” Д.О.О. за планирање, пројектовање и консалтинг и Граница обухвата плана у .dwg формату. Такође, на основу достављеног захтева и пратеће документације подносиоца захтева, утврђено је да је планирано повећање грађевинског земљишта за развој насеља, привреде, туризма, обновљиве изворе енергије, радних и викенд зона, саобраћаја и регулисање водотокова. Повећање грађевинског земљишта планирано је за општински центар – градско насеље Голубац, преузеће се површина грађевинског подручја из усвојеног урбанистичког плана (План генералне регулације градског насеља Голубац („Службени гласник општине Голубац”, број 6/13 и 11/20). Предвиђено је да се израде уређајне основе за насеља Браничево и Клење (центри заједнице насеља), као и Винци, Барич и Малешево (локални центри), уз преиспитивање и дефинисање грађевинског подручја насеља. Повећање грађевинског земљишта, могуће је и због крупних инфраструктурних система и нових туристичких и пословних зона, на потезима где је већ иницирана изградња ове врсте објеката. Смањење пољопривредног земљишта планирано је у равничарском, долинском делу подручја на рачун проширења грађевинских подручја насеља и изградњу пољопривредних и прерађивачких објеката, док се у брдском делу општине планира смањење пољопривредног земљишта због пошумљавања земљишта нижег бонитета. Поред повећања шумског земљишта на рачун пољопривредног земљишта, планира се и пошумљавање јаруга и камењара. Водно земљиште ће се увећати због планираних регулационих радова и уређивање водотокова у зонама насеља, мостова и других важних инфраструктурних објеката.

На основу члана 9. став 5. Закона о заштити природе, по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије издао је Стручну основу (03 број 020-1762/5 од 15.7.2022. године) по предметном захтеву.

Констатовано је да се у обухвату планског подручја налази део заштићеног подручја Национални парк „Ђердап” (Закон о националним парковима („Службени гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18 – др. закон))

- у режиму заштите I степена (локалитети „Голубачки град”, „Бојана”, „Клисуре реке Брњице”, „Татарски вис” и „Босман - Соколовац”).

Локалитет „Голубачки град” се налази на самом почетку Националног парка Ђердап, на периферији Ђердапске клисуре и граници са равничарским подунављем. Представља један од важнијих природних резервата због специфичности природне историје, богате флоре и вегетације, као и меморијалног споменика „Голубачки град”. Данас код „Голубачког града” и уз његов гребен уздужни вегетацијски профил (према Мишићу В., 1981) чине следеће заједнице: *Salicetum* - појас врбе, *Syringo-Carpinetum orientalis* Мишић 1967 - шибљаци грабића и јоргована, *Cotino syringetum*, Вукић - шибљаци руја и јоргована, *Carpino orientalis*, Греб 1950, Мишић 1967 - шибљаци грабића, *Fagetum submontanum carpinetosum orientalis*, Гајић - шуме букве и грабића, *Quercetum farnetto-cerris carpinetosum orientalis*, Руд 1949, Јов 1961 - шуме сладуна и цера са грабићем и

Fagetum submontanum juglandetosum Мишић 1967 – шуме букве са орахом.

Локалитет „Бојана” налази се у пределу Горње Голубачке клисуре, између Голубачког града и Јеленских стена, близу места Ливадице у општини Голубац. Заштићену површину чини чиста орахова састојина (*Parietario-Juglandetum* Јов. 68) окружена високом мешовитом састојином букве и ораха (*Fagetum submontanum juglandetosum*, Мишић 1967). Сем тога, на читавој површини јављају се групимичне или појединачне примесе мечје леске (*Corylus colurna*), маклена (*Acer monspessulanum*), црног јасена (*Fraxinus ornus*), грабића (*Carpinus orientalis*) и обичног граба (*Carpinus betulus*). На кречњацима спрудног типа развила се сложена вегетација од мезофилних заједница са буквом (*Fagus moesiaca*), јаворовима (*Acer* sp.), обичног грабића (*Carpinus betulus*) и другим врстама до заједница са медуном (*Quercus pubescens*) и јоргованом (*Syringa vulgaris*).

Локалитет „Клисура реке Брњице” обухвата слив реке Брњице изнад Голубачке клисуре. У котлини Брњичке реке распрострањена је заједница китњака и цера (*Quercetum petraeae-cerris*) са грабићем на стрим изложеним падинама. Интересантно је да од почетка котлине на обали Дунава јавља климатогена шума сладуна и цера са грабићем. У клисури реке Брњице доминирају медунац (*Quercus virgiliana*), цер (*Quercus cerris*), јоргован (*Syringo vulgaris*), црни јасен (*Fraxinus ornus*), маклен (*Acer monspessulanum*) и грабић (*Carpinus orientalis*).

Локалитет „Татарски вис” обухвата изражено планинско било које повезује Шомрдски камен (806 m) као највећи вис, затим Татарски вис (670 m), Војину чуку (708 m) и Јаничарски вис (628 m). „Татарски вис” карактерише природна шумска вегетација условљена врстом геолошке подлоге. У деловима резервата где се јављају кристаласти шкриљци развијена је дводоминантна шума китњака и граба (*Quercus-Carpinetum orientalis* Јов. 1967), а у кречњачким просторима јављају се букове шуме (*Fagetum moesiacae montanum* Руд. Јов. 76) са неком од врста као што су липа, орах и др. Заступљене су и реликтне осиромашене шуме *Fagetum submontanum juglandetosum* Мишић 1963., *Fagetum submontanum aculeatetosum* Мишић 1967, *Quercus-Carpinetum aceleatetosum* Руд 1949, Јов 1951.

Локалитет „Босман - Соколовац” пружа се између реке Кожице и Песаче. У вегетацијском смислу локалитет се може поделити на два дела: Босман и Соколовац. На Босману је претежно вегетација савременог типа са заједницама букве, китњака и граба, јавора и јасена и чистог китњака. Од реликтних осиромашених заступљене су заједнице букве и ораха. На Соколовцу доминирају реликтне полидоминантне шумске и реликтне полидоминантне жбунасте заједнице са основним врстама: јоргованом, медуном, грабићем, цером, јасеновима, јаворовима, мечјом леском и буквом.

– у режиму заштите II степена (локалитети „Голубачка клисура”, „Кукурек”, „Љупковска котлина”, „Црни врх”, „Татарски вис – Шомрда – Тилва Тома” и „Босман”). Други степен заштите представља површине око природних резервата, споменика природе, споменика културе које чине пејзажно амбијенталну целину са вредностима из првог режима заштите, те подразумева посредну заштиту првог степена, општу заштиту станишта ретких и угрожених биљних и животињских врста. Студијом заштите Националног парка Ђердап дефинисане су површине и просторни обухват поменутих локалитета.

– део заштићеног подручја Национални парк „Ђердап” у режиму заштите III степена. Режим заштите III степена обухвата простор изван I и II степена заштите: пољопривредне површине (њиве, ливаде, пашњаци и др.); грађевинска подручја градова, мешовитих насеља, села и заселака, туристичких центара и зона; саобраћајна, водна, енергетска и телекомуникациона инфраструктура; објекти привременог рударства, појединачни објекти шумарства, пољопривреде, ловства, рибарства и др.; и зоне посебне намене ако се налазе изван I и II степена заштите.

– део еколошки значајног подручја „Ђердап” еколошке мреже Републике Србије у оквиру којег су Емералд подручје „Ђердап” са класификационим кодом RS0000012,

међународно значајно подручје за биљке (IPA подручје – Important Plants Area) „Ђердап”, међународно и национално значајно подручје за птице (IBA подручје – Important Bird Area) „Ђердап” са класификационим кодом RS041IBA, одабрано подручје за дневне лептире (PBA подручје – Prime Butterfly Area) „Ђердап” са класификационим кодом 05, значајно подручје за осоліке муве (PNA подручје – Prime Hoverfly Area) „Ђердап” и Рамсарско подручје „Ђердап” (Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, бр. 102/10).

– река Дунав, која је означена као еколошки коридор од међународног значаја у складу са Уредбом о еколошкој мрежи. Осим еколошких коридора дефинисаних поменутом Уредбом, еколошки коридори могу бити водотоци у природном и полуприродном стању и канали са полуприродном вегетацијом, као и други предеони елементи (међе, живице, пољозаштитни појасеви, пашњаци, ливаде и други вештачки коридори) који стварају везу између еколошки значајних подручја.

– Споменик природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане” (Одлука о заштити споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане”, број 633-2/2009 - СО Голубац) у режиму заштите II степена. Бигрена акумулација код манастира Тумане уврштена је у Инвентар геонаслеђа Србије. Испосница у самом бигру (јединствена у Србији), чесма на којој се приносе дарови душама умрлих, стара букова и храстова шума чине читав амбијент врло живописним.

– Геопарк „Ђердап”, део UNESCO-ве светске мреже геопаркова, у оквиру Програма UNESCO Global Geoparks (UGGp). Покрива територију од 1.330 km², укључујући и подручје Националног парка Ђердап, превазилазећи његову територију за још 692 km². Обухвата приобални појас Ђердапске клисуре у средњем току Дунава и његово залеђе – делове планинских масива Кучај и Мироч. За подручје Геопарка „Ђердап” који се налази у оквиру граница Националног парка „Ђердап” и Споменика природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане” примењују се све мере и ограничења прописана студијама заштите поменутих природних добара. Организација, коришћење, уређење простора и изградња објеката на подручју Геопарка „Ђердап” који се налази ван граница заштићених природних добара врши се на основу важеће планске документације за подручје општине Голубац.

На основу члана 55. став 1. Закона о заштити природе дефинисано је да се: „организација, коришћење, уређење простора и изградња објеката на заштићеном подручју врши на основу просторног плана подручја посебне намене односно урбанистичког плана, у складу са законом. Планови из става 1. овог члана морају бити у складу са актом о проглашењу заштићеног подручја и планом управљања заштићеним подручјем.”. Уредбом о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене Националног парка „Ђердап” („Службени гласник РС”, број 43/13) успостављају се зоне са режимом I, II и III степена заштите. Зоне заштите природних добара ће се третирати у складу са планским решењима из поглавља III *Планска решења просторног развоја подручја посебне намене*, тачки 1. *Заштита природних и предеоних вредности*, подтачки 1.3. *Режими заштите природних вредности*.

На основу чл. 10. Закона о националним парковима (“Службени гласник РС”, бр. 84/15 и 95/18 - др. закон) заштита и одрживо коришћење Националног парка спроводи се према Плану управљања Националним парком за период од десет година и другим актима донетим на основу закона, којим се уређује заштита природе. На подручју Националног парка утврђују се режими заштите I, II и III степена, на које се примењују забране и ограничења радова и активности, утврђене Планом управљања и прописима којима се уређује заштита природе. План управљања и просторни план подручја посебне намене не смеју бити у супротности. На подручју Националног парка, забрањује се изградња објеката, која је у супротности са просторним планом подручја посебне намене.

Заштита еколошке мреже, на основу члана 6. Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, бр. 102/10) обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања

природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за израду Просторног плана општине Голубац (са стратешком проценом утицаја на животну средину), уз примену наведених мера и ограничења. За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев. Подносилац захтева је у обавези да о добијеном решењу, условима и активностима обавести управљача заштићеног подручја.

У поступку добијања сагласности на Просторни план општине Голубац потребно је од министарства надлежног за послове заштите природе прибавити мишљење о испуњености услова из овог решења, у складу са чланом 9. став 18. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21).

Подносилац захтева је ослобођен од плаћања таксе у складу са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе („Службени гласник РС”, бр. 73/11 и 106/13).

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје непосредно Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд или путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 490 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр, 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - усклађени дин. изн, 55/12 - усклађени дин. изн, 93/12, 47/13 - усклађени дин. изн, 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн, 45/15 - усклађени дин. изн, 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн, 61/17 - усклађени дин. изн, 113/17, 3/18 - испр. и 50/18 - усклађени дин. изн, 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн, 86/19, 90/19 - испр. 98/20 - усклађени дин. изн, 144/20 и 62/21- усклађени дин. изн.).



Достављено:

- Општина Голубац, Општинска управа,
- Одељење за урбанизам и изградњу, комуналне, инспекцијске и имовинско-правне послове,
- Ул. Цара Лазара бр.15, 12 223 Голубац
- Завод за заштиту природе Србије
- Ул. Јапанска 35, 11070 Нови Београд
- Јвно предузеће „Национални парк Ђердап”,
- Краља Петра I 14а, 19 220 Доњи Милановац,
- Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини,
- Ул. Др. Ивана Рибара 91, 11070 Нови Београд
- Архива